

دانشگاه دریاوردی و علوم دریایی چابهار

تحصیلات تکمیلی

پایان نامه کارشناسی ارشد در رشته دریانوردی - بندر و کشتیرانی
دانشکده مهندسی دریا

عنوان:

بررسی ضرورت پیاده سازی ISM Code به منظور مدیریت ایمن راهبری شناورهای خدماتی در بنادر اصلی ایران

استاد راهنما:

دکتر عباس هراتی مختاری

استاد مشاور:

دکتر سید جعفر سجادی پارسا

تحقیق و نگارش:

سید حسن ابراهیمی

شهریور ۱۳۹۱

اجرای این پایان نامه مورد حمایت مالی سازمان بنادر و دریانوردی قرار گرفته است و سازمان به عنوان تنها مرجع حاکمیتی کشور در امور بندری، دریایی و کشتی رانی بازرگانی به منظور ایفای نقش مرجعیت دانشی خود و در راستای تحقق راهبردهای کلان نقشه جامع علمی کشور مبنی بر "حمایت از توسعه شبکه‌های تحقیقاتی و تسهیل انتقال و انتشار دانش و سامان‌دهی علمی" از طریق "استانداردسازی و اصلاح فرایندهای تولید، ثبت، داوری و سنجش و ایجاد بانک‌های اطلاعاتی یکپارچه برای نشریات، اختراعات و اکتشافات پژوهشگران"، اقدام به ارایه این اثر در سایت SID می‌نماید.

چکیده

سازمان‌های قانون‌گذار صنعت دریانوردی، سالهای زیادی سعی خویش را در جهت بهبود این صنعت، از طریق ارائه استانداردهای فنی، کاربرد تکنولوژی‌های جدید و تصویب قوانین بین‌المللی مرتبط با این استانداردها و تکنولوژی‌ها صرف‌نمودند. بررسی سوانح دریایی نشان داد که عامل انسانی سهم عمده‌ای از دلایل وقوع حوادث ناگوار دریایی می‌باشد. IMO از سال ۱۹۹۸ در راستای پیشگیری از خطای انسانی در کشتی‌های کنوانسیون، استقرار ISM code را در مدیریت ایمن بر راهبری شناورها کنوانسیون الزامی نمود تا به این وسیله از رعایت الزامات فنی، ایمنی و آموزشی در کشتی‌های کنوانسیون، اطمینان حاصل نماید. از سوی دیگر، تعداد زیادی شناورهای غیرکنوانسیونی، از جمله شناورهای خدماتی سازمان بنادر و دریانوردی در کشور وجود دارند، که شواهد نشان می‌دهد، از ISM code در راهبری این نوع شناورهای استفاده نمی‌شود و ضمناً قانون مدون دیگری نیز در ارتباط با مدیریت راهبری شناورهای غیرکنوانسیونی در ایران وجود ندارد.

این تحقیق، با موضوع بررسی ضرورت پیاده‌سازی ISM code به منظور مدیریت ایمن راهبری شناورهای خدماتی در بنادر اصلی ایران، با استفاده از روش تحقیق توصیفی و تکنیک‌های آمار توصیفی و آزمون t جفت شده، به دنبال بررسی اثربخشی مولفه‌های ISM code بر ایمنی این شناورها انجام شده است و در تحلیل داده‌ها بدست آمده از طریق پرسشنامه، از نرم افزار SPSS استفاده شده است.

نتایج تحقیق نشان می‌دهد، مدیریت بر راهبری شناورهای خدماتی، با وجود استقرار سیستم مدیریت کیفیت ISO، در شرکت‌های راهبری از ایمنی لازم برخوردار نیست و در حالی که کارشناسان انعطاف‌پذیری ISM code را مطلوب ارزیابی نموده‌اند، جایگزینی سیستم مدیریت ISO با این آیین‌نامه برای مدیریت ایمنی در شناورهای خدماتی سازمان مثبت ارزیابی شده است. همچنین نتایج این فرض را تایید می‌نماید که، استفاده از ISM code برای مدیریت بر راهبری شناورهای خدماتی سازمان بنادر و دریانوردی، موجب بهبود ایمنی در آنها خواهد شد.

کلمات کلیدی: آیین‌نامه ISM code، شناورهای کنوانسیونی، شناورهای غیرکنوانسیونی، شناورهای خدماتی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱.....	فصل اول: کلیات تحقیق.....
۲.....	۱-۱- مقدمه.....
۲.....	۲-۱- بیان مسئله.....
۴.....	۳-۱- سئوالات تحقیق.....
۵.....	۴-۱- اهداف تحقیق.....
۵.....	۵-۱- اهمیت و ضرورت تحقیق.....
۶.....	۶-۱- فرضیه تحقیق.....
۶.....	۷-۱- قلمرو مکانی و زمانی تحقیق.....
۷.....	۸-۱- روشهای گردآوری داده‌ها و اطلاعات مورد نیاز.....
۷.....	۹-۱- روش تحقیق و نحوه تجزیه و تحلیل داده‌ها.....
۷.....	۱۰-۱- ساختار پایان‌نامه.....
۸.....	۱۱-۱- استفاده‌کنندگان از نتایج پایان‌نامه.....
۸.....	۱۲-۱- خلاصه فصل.....
۹.....	فصل دوم: پیشینه تحقیق.....
۱۰.....	۱-۲- مقدمه.....
۱۰.....	۲-۲- تکامل تدریجی مدیریت ایمنی دریانوردی.....
۱۱.....	۳-۲- آشنایی با ISM CODE.....

۱۱ ISM CODE ۱-۳-۲ دلایل پیدایش
۱۳ ISM CODE ۲-۳-۲ مراحل شکل‌گیری
۱۴ ISM CODE ۳-۳-۲ اهداف
۱۴ ISM CODE ۴-۳-۲ ساختار و دامنه کاربرد آن
۱۹ ISM CODE ۴-۲ بررسی اثربخشی بر ایمنی دریانوردی
۲۲ ISO ۵-۲ مقایسه ی با ISM CODE
۲۴ ISM CODE ۶-۲ انعطاف‌پذیری در کاربرد
۲۵ ISM CODE ۷-۲ در ایران
۲۸ ۸-۲ آشنایی با قلمرو تحقیق و نحوه مدیریت بر شناورهای خدماتی
۳۱ ISM CODE ۹-۲ و شناورهای غیرکنوانسیون
۳۲ ISM CODE ۱-۹-۲ و شناورهای غیرکنوانسیون در نیوزیلند
۳۳ ISM CODE ۲-۹-۲ و شناورهای غیرکنوانسیون در ایالات متحده:
۳۴ ISM CODE ۳-۹-۲ و شناورهای غیرکنوانسیون در کشورهای اروپایی
۳۵ ۱۰-۲ نتیجه‌گیری
۳۶ ۱۱-۲ خلاصه فصل
۳۷ فصل سوم: روش تحقیق
۳۸ ۱-۳ مقدمه
۳۸ ۲-۳ روش تحقیق
۳۸ ۱-۲-۳ نوع تحقیق
۳۹ ۲-۲-۳ جامعه تحقیق
۳۹ ۳-۲-۳ حجم نمونه‌ی آماری و شیوه‌ی محاسبه‌ی آن
۴۱ ۴-۲-۳ ابزار جمع‌آوری اطلاعات

- ۴۱-۲-۴-۱- منابع ثانویه..... ۴۱
- ۴۱-۲-۴-۲- منابع اولیه (پرسشنامه)..... ۴۱
- ۴۳-۲-۵- متغیرهای تحقیق ۴۳
- ۴۳-۲-۶- روش تجزیه و تحلیل اطلاعات..... ۴۳
- ۴۴-۳- خلاصه فصل ۴۴
- ۴۵- فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده های آماری ۴۵
- ۴۶-۱-۴- مقدمه ۴۶
- ۴۶-۲-۴- تجزیه و تحلیل داده های عمومی پرسشنامه ۴۶
- ۴۶-۱-۲-۴- بررسی سابقه پاسخ دهندگان در سمت های دریایی ۴۶
- ۴۷-۲-۲- بررسی مدرک تحصیلی پاسخ دهندگان ۴۷
- ۴۸-۳-۲-۴- بررسی میزان آشنایی پاسخ دهندگان با ISM CODE ۴۸
- ۴۹-۴-۲-۴- بررسی حوزه فعالیت پاسخ دهندگان..... ۴۹
- ۵۰-۲-۵- تحلیل یافته های بخش (۴-۲) یا بخش عمومی پرسشنامه (کیفیت خود پاسخ دهندگان) ۵۰
- ۵۰-۳-۴- تجزیه و تحلیل داده های بخش تخصصی پرسشنامه ۵۰
- ۵۱-۱-۳-۴- تجزیه و تحلیل اثربخشی کاربرد احتمالی مولفه های اجرایی ISM CODE ۵۱
- ۵۱-۱-۳-۴- تحلیل و بررسی هر جفت از سوال های دو به دو مرتبط..... ۵۱
- ۶۵-۲-۱-۳-۴- آزمون فرضیه ی پژوهش ۶۵
- ۶۷-۳-۱-۳-۴- تحلیل بخش (۴-۳-۱) یا اثربخشی کاربرد احتمالی ISM code و مولفه های اجرایی آن ... ۶۷
- ۶۷-۲-۳-۴- تجزیه و تحلیل داده های مستقل بخش تخصصی پرسشنامه ۶۷
- ۶۷-۱-۲-۳-۴- سوال ۱- انعطاف پذیری ISM Code نسبت به نوع شناورها، محیط کاری و خدماتی که ارائه می نمایند..... ۶۷
- ۶۸-۲-۲-۳-۴- سوال ۱۴- جایگزینی ISM Code با سیستم مدیریت کیفیت ISO در شرکتهای راهبری ۶۸

سوال ۱۵- جایگزینی ISM Code، با سیستم مدیریت کیفیت ISO در شرکت های راهبری،	۳-۲-۳-۴
در کاهش تبعات مالی احتمالی بر شرکت های راهبری شناورهای خدماتی	۶۹
سوال ۲۹- کیفیت کنونی مدیریت ایمنی شرکت های راهبری شناورها	۴-۲-۳-۴
سوال ۳۰- وضعیت نظارت بر شرکت های راهبری شناورها در بنادر کشور، جهت اطمینان از	۵-۲-۳-۴
رعایت اصول ایمنی	۷۱
سوال ۳۱- سطح الزامات و قوانین تنظیم شده از سوی سازمان بنادر، در واگذاری شناورهای	۶-۲-۳-۴
خدماتی خود، به شرکت های راهبری	۷۳
تحلیل یافته های بخش (۲-۳-۴) یا داده های مستقل بخش تخصصی پرسشنامه	۳-۳-۴
۷۴	
خلاصه فصل	۴-۴
۷۵	
فصل پنجم: نتیجه گیری	۷۶
مقدمه	۱-۵
۷۷	
یافته های تحقیق	۲-۵
۷۷	
۱- یافته های مربوط به کیفیت خود پاسخ دهندگان	۱-۲-۵
۷۷	
۲- یافته های مربوط به اثربخشی بندهای اجرایی ISM CODE	۲-۲-۵
۷۷	
۳- دیگر یافته ها	۳-۲-۵
۷۸	
نتیجه گیری	۳-۵
۷۹	
محدودیت های تحقیق	۴-۵
۸۱	
پیشنهادات	۵-۵
۸۱	
فهرست منابع و مراجع	۸۳
۸۳	
پیوست ها	۹۰
۹۰	